

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Christophori || Helvici || In Academia Giessena Quondam
Do-||ctoris & Professoris, Theologi, Philo-||sophi, Historici,
Chronologi, Philologi || laudatissimi, Libri || Didactici,||
Grammaticæ || ...**

Helwig, Christoph

Giessae, 1619

Residuum Grammaticæ Latinæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70031)

RESIDUUM
GRAMMATICÆ
LATINÆ.

IN NOMINE.

[ORIGINATIO NOMINIS.]

Quotuplex est Nomen Derivatam?

Septuplex:

1. Denominativum, quod ab aliquo denominationem habet.
2. Possessivum, quod possessionem aut proprietatem significat.
3. Deminutivum, quod deminutionem sui primitivi significat.
4. Gentile, quod patriam, nationem aut progeniem significat.
5. Verbale, quod à Verbo derivatur.
6. Participiale, quod à Participio derivatur.
7. Adverbiale, quod ab Adverbio derivatur.

Nominale

Ex his Possessiva, sunt tantum Adjectiva.

Sequitur ratio derivandi.

F

DERI-

I. DERIVATIO

Denominativorum Substantivorum.

Ex Adiectivis

in

US

ia, peritus peritia
 itia, justus, justitia
 ities, durus, durities
 itas, purus, puritas
 itudo, longus, longitudo.

IUS

ict. s, pius, pietas.

ER

ia, miser, miseria
 itia, piger, pigritia
 ities, vaser, vafrities.
 itas, asper, asperitas.

IS

itia, tristis, tristitia
 ities, mollis, mollities.
 itas, comis, comitas. Sic omnia
 ex adiectivis in ALIS, A. R. I. S.

NS

ntia, potens, potentia

RS

rtia, iners, inertia
 dia, concors, concordia

X

cia, audax, audacia
 ci tas, felix, felicitas,

ES

edis -- eti tas, haeres, hereditas
 eis -- etudo, mansues, mansuetudo,
 eis -- endo, hebes, hebetudo
 idis -- idia, deses, desidia.

derivantur Substantiva

in

imonia, sanctus, sanctimonia.
 edo, albus, albedo.
 ugo, falsus, falsugo.
 ftas, venustus, vetustas, honestas, astas.

itudo, niger, nigritudo

edo, niger, nigredo

ertas, liber, libertas

ies, pauper, pauperies.

itudo, fortis, fortitudo.

imonia, acris, acrimonia.

edo, dulcis, dulcedo.

IL, vigil, vigilia

AM, nequam, nequitia

AR, par, paritas

OR, memor, memoria.

[Hec omnia Derivata, significationem Adiectivi sequuntur, & denotant Qualitatem abstractam.]

Ex Substantivis quoque derivantur Denominativa Substantiva, sed quorum significatio multum variat.

Pauca terminationes ex iis, aliquid certi in communi significant, nempe:

trum

ētum, significat copiam in eodem loco: rosetum, dumetum.

[Sic carectum, pro caricetum, salictum, pro salicetum.]

ārium, significat locum certæ rei destinatum: rosarium, pomarium, granarium, &c. Item alia indefinitè.

īle, significat locum quieti destinatum, cubile, ovile, equile.

DERIVATIO

Denominativorum & Adjectivorum.

Adjectiva terminantur in

āceus, Et materiam	} significat	īnus, ab animalibus	} materiam aut efficientem	} significat
ālis, qualitatem aut aptitudinem,		īnus, ab insensatis		
ānus, locum		nus, materiam,		
āris		ivus, actionem, possessionem		
ārius } indefinitè		īūmus, propinquitatem,		
ber, bris		ōtus } ex Substantivis in OR, proprietatem,		
cus, habitum,		ōrius		
ensis, locum,		ōlus, copiam		
entus, copiam,		tus } ātus		
ēlis } relationem,		} icus		
īlis } relationem,		} otus		
ūlis } relationem,		stus, estus, ustus, indefinitè		
ēus materiam,		ster, stris } locum		
ius		stis,		
icuis } indefinitè,		ūus, temporis spacium		
idus }				

2. Derivatio Possessivorum.

Possessiva terminantur in

ālis, ut hiemalis	cus, viperus
ānus, fontanus	cus, cycneus
ensis, hortensis	ius, patrius,
īnus, serpentinus	icus, rusticus, &c.
nus, ficulnus, hibernus	

F 2

3. Deri-

3. Derivatio Deminutivorum.

Ex terminatū derivantur Deminu-

⁶ ^{cap in} RANUS, A, UM	_____	tiva in ūlus, a, um	} Declination. I. & II.
⁷ ^{nat} VICUS, A, UM	_____	colus, a, um	
⁸ ^{gladius} FILIVS, A, UM	_____	iolus, a, um	
GNUS, A, UM	_____	gillus, a, um	
liber SACER, RA, RUM	_____	ellus, a, um	} Declination. I. & II.
INUS, A, UM	_____	illus, a, um	
Oculus ULUS, A, UM	_____	ellus, a, um	
uul E	_____	iculum	} Declination. I. & II.
Secm O	_____	unculus, a.	
Vicgo L	_____	[Sed homo, homuncio,] animalculum, melliculum.	
N	_____	pectunculus.	
Frater	_____	erculus, a, um. [Sed Ventrigu'us utriculus.]	} Declination. III. Decl.
Arb OR	_____	ofculus, a, um. [Sed rumusculus, arbuscula.]	
Jec UR	_____	usculum. [fur, furunculus.]	
ecop US	_____	uscūlus, a, um. [Sed suscula, vetulus.]	
GOR & US	Comparativorū	-usculus, a, um.	} Declination. III. Decl.
AS	masculus, vasculum, atacula, anaticula.		
R ES, is	_____	ecula. di	
pix IS	_____	icūlus, a, um. [Sed pulvisculus, la- pillus, arguilla, juvenculus, corbu- la, canis, catulus, & catellus.]	
OS	_____	os, ofculum, os, oficulum, flos, flosculus.	} Declination. III. Decl.
•	_____	cos, corticula, bos, bucula, nepos, nepotulus.	
LS	_____	puls, pulticula.	
Mo NS, ntis	_____	nti culus, a. [Sed clientulus, adolescentulus.]	
NS, ndis	_____	glans, glandula.	} Declination. III. Decl.
RS, rtis	_____	pars, particula.	

BS--ple

Derivatio Gentilium & Adjectivorum

Adjectiva terminantur in

īcus, *Ægyptus, Ægyptiacus.*
 ānus, *Roma, Romanus*
 ās, *Aquinum, Aquinās.*
 æus, *Achaia, Achaus*
 īcus, *Achaia, Achaicus.*

ensis, *Parma, Parmensis*
 ēnus, *Antiochia, Antiochenus*
 īnus, *Alexandria, drinus*
 īvus, *Argos, Argivus*
 īus, *Ægyptus, pitacus.*

5. VERBALE.

Quotuplex est Nomen Verbale.

Triples:

1. Nudum, à Presenti derivatum.
2. Supinale, à Supino derivatum.
3. Gerundium, à Imperfecto derivatum.

Derivatio Verbalium Nudorum.

Substantiva à Presenti derivata terminantur in,

a, *scriba, conviva, &c.*
 ēla, *loquela, querela,*
 ūla, *radula, decipula*
 ēna, *laniena, arena*
 īna, *fodina, ruina*
 īna, *patina*
 ūna, *vacuna*
 ābra, *dolabra, è I. Conj.*
 ēbra, *latebra, vertebra, è II. & III. Conj.*
 īmōnia, *alimonia, parsimonia.*
 men, *regimen, germen, tegmen*
 mentum, *alimentum, tegumentum*
 ies, *species, progenies, scabies*
 ītas, *differitas*

io, *regio, legio, alluvio, &c.*
 ēdo, *teredo, torpedo, intercapedo.*
 īdo, *libido, formido, cupido.*
 ūdo, *valerudo, consuetudo.*
 āgo, *vorago.*
 īgo, *verigo, impetigo.*
 īle, *cubile, sedile.*
 ūlum, *jaculum, ferculum.*
 ācūlum, *propugnaculum, retinaculum.*
 īcūlum, *periculum, è IV. Conj.*
 īcūlum, *vehiculum, diverticulum è III.*
 Conj.
 ar, *specular, subligar, torcular.*
 or, *amor, pallas, angor.*

Adiecti.

Adjectiva à Prasenti derivata, terminantur in

ax, Et significant — habitum & facultatem. Audax, bibax, capax, &c.
 bundus } — actionem aut qualitatem continuam. Vagabundus, rubicundus, &c.
 cundus }
 idus, simplicem inexistenciam. Vividus.
 iilis & ibilis, — patendi aptitudinem. Raro agendi facultatem.
 ūlus — habitum. Credulus, bibulus. [Passivè rejiculus, ridiculus.]
 bris — patendi aptitudinem.
 uus — aptitudinem, deciduus, dividuus, caduus, &c. frequentiam, cernuus, circumfluus.

*Derivatio Verbalium Supinalium.**Substantiva à Supino derivata, terminantur in*

tio, sio, xio, significant actionem, ab activis: [interdum etiam, passionem] A Neutris, significant statum aut gestum.

tor, lor, xor, significant agentem in Masculino genere.

trix, significant agentem in Fœminino genere.

¶ Hæ tres terminationes, ab omnibus Supinis derivari possunt.]

tus, sus, xus. Hæc sunt IV. Declinationis.

ū a, scriptura, natura.

ābrum, ventilabrum.

crum

ēla, cautela, tutela.

ūbrum, delubrum.

trum

āia, clausula.

ābūlum, venabulum.

tium

men, solamen, lenimen.

ācrum, ambulacrum.

īgo, intertrigo. &c.

mentum, lenimentum.

ūcrum, involucreum.

Adjectiva à Supino derivata, terminantur in

tūtius — & patendi aptitudinem significant.

iilis & ibilis — patendi aptitudinem significant.

Raro facultatem agendi, ut risibilis, penetrabilis.

ivus — activè significant.

&c.

Pauca passivè aut neutraliter }
 sarivus }
 stativus }
 nativus }

Gerundium.

Quid est Gerundium?

Est Nomen Substantivum Verbale in DUM, Singulare tantum, retinens significationem Verbi sui.

[Fle-

[Flectitur per omnes Casus, excepto Vocativo.]

Vnde & quomodo derivatur?

Ab Imperfecto, B A M mutando in N D U M.

A' quibus Verbis derivatur?

Ab omnibus Activis & Neutris. [& Deponentibus.]

6. Participiale & 7. Adverbiale.

Quomodo derivatur Participiale?

Planè sicut Nominales Denominativum. Vide supra terminationes U S & N S.

Quomodo derivatur Adverbiale?

Variè. Quæ varietas ex usu rectius observatur.

[RESOLUTIO NOMINIS.]

Cum quibus Vocibus componuntur Nomina?

1. Cum aliis Nominibus [ut paterfamiliàs.]
2. Cum Pronominibus [ut hujusmodi.]
3. Cum Verbis [ut furcifer, armiger]
4. Cum Participiis [ut senatusconsultus.]
5. Cum Præpositionibus [ut impiger, concipis]
6. Cum Adverbiis [ut, maledictum]

Quomodo declinantur?

Tantum Rectus declinatur, in quocunque Composito.

[In Composito Alteruter, hodiè tantum Rectus posterior declinatur.]

IRREGULARIA.

Irregularia sunt quadruplicia.

1. Defectiva	3. Variantia
2. Redundantia.	4. Indeclinabilia.

I. DEFE-

I. DEFECTIVA, NUMERO.

Singularia tantum; sunt

1. Nomina Metallorum & Mineralium.
2. Frumentorum, Herbarum, & Fructus herbarum.
3. Virtutum ac vitiorum.
4. Ætatum. [*cetera melius usu cognoscuntur.*]

Pluralia tantum; sunt.

1. Numeri Cardinales, & Distributivi.
[*Excipe, unus, a. um. Mille (Substantivum) quod integrè declinatur.*]
2. Nomina Ludorum & Festorum.
3. Sequentia Masculina, Fœminina, & Neutra.
[*Ex his notata asterisco, leguntur etiam in Singulari, sed raro.*]

♪ Masculina Pluralia tantum.

In I, 2. Declin.

cani
cancelli
codicilli
fasti
* fori
gemelli
inferi
liberi
loculi
lumbi
posteri nachkomene
superi

In ES, 3. Decl.

Et nomina * annales
Locorum, antes
ut * casses
Gabi * cœlites
Philippi, furfures
Parisi, fascis, ampstzeichen.
&c. lemurs
manes
majores, vorestern
minores, nachkomne
natales, geburstag
penates

pugillares
primores
* proceres
triplices.
Et nomina Populorum,
ut: Aborigines
Picentes, &c.
In US, 4. Decl.
artu.

G

♪ Fœmi.

¶ Fœminina Pluralia tantùm.

In Æ, 1. Declin.

acidula
 anta
 antia
 argutia
 apina
 aurea
 * biga
 * blanditia
 branchia
 clitella
 calenda
 copia
 cuna
 * dira
 decima
 divitia
 exequia
 excubia
 exuvia
 feria
 facetia
 fortuna gũter
 fidicula
 gerra
 * gena
 * habena
 inferia
 * illecebra
 inducia
 induvia
 insidia
 * inimicitia
 litera
 mina
 manubia
 minutia
 nuga
 Nona
 nudine
 nuptia
 * officia
 * prestigia
 prima
 primitia

In E S, 3 Declin.

plaga, garn
 * quisquilia
 * quadriga
 * reliquia
 scopa
 * salebra
 * scala
 saline
 secunda
 suppetia
 tenebra
 therma
 trica
 tonsilla
 * triga
 * valva
 vindicia
 * vigilia
 vergilia
 Et nomina locorum,
 ut, Tralles, Sardes, &c.
 In US, 4. Declin.
 idus.
 * ades
 * ambages
 * Alpes
 * compedes
 * Crates
 cantes
 * fauces
 * fores
 grates
 lactes
 * opes
 sortes
 vires
 * sordes

¶ Neutra Pluralia tantùm.

In A, 2. Declin.

acta
 arma
 estiva
 adversaria
 bellaria
 bona, gũter
 castra
 cibaria
 compita
 lautia
 lustra
 licia
 multitia
 munia
 natalitia
 nutricia
 * oblivia
 * pascua

In A, 3. Decl.

sata
 scruta
 stativa
 * subfellia
 transtra
 tesqua
 vinacea
 verenda
 * genitalia
 * ilia
 magalia
 mapalia
 menia
 parentalia
 * palcaria
 sponsalia
 virilia

comitia

Grammaticæ Latinæ.

51

comitia
crepundia
cunabula
exta
flabra
hiberna
justa
incunabula

* pudenda
præbia
præbenda
præcordis
parapherna
reposita
rostra
(geri & sort.)

Et nomina
locorum, ut:
Susa, &c.
Nomina librorum &
disciplinarum:
Biblia, &c.
Grammatica, &c.

utensilia.

In E, 4. Declin.

cete
tempe

DEFECTIVA CASIBUS.

Unicus Casus.

Nominativ. Sing. *faties*.

Genit. S. *dicis*.

Dativ. S. *divisui, despicatui, frustratui, irrisui, indatui, ludificatui, ostentui*

Accusativ. S. *bilicem, trilicem.*

Ablativ. S. *assatu, accitu, accersitu, admonitu, allegatu, coactu, concessu, datu, ergo, fretu, flictu, hortatu, invitatu, iussu, injussu, inconsultu, libitu, mandatu, missu, monitu, natu, oratu, objecto, promptu, peccatu, permissu, relatu, vocatu.*

Accusativ. Plural. *infirias, incitias.*

Ablativ. Plural. *ingratiis*

Duo Casus.

Nomin. & Accus. Sing. *ador, fas, nefas, instar, volupe, neceße & necessum, nihil, nil, sub- tal, frit, git, 'ir.*

Nomin. & Accus. Sing. & Plural. *opus, præsto.*

Nomin. & Accus. Plural. *suppetiæ, suppetias.*

Nomin. & Ablat. Sing. *vesper, vespere.*

Genit. & Ablat. Sing. *spontu, sponte, &c.*

Dativ. & Abl. Sing. *nuptui, nuptu, obtentui, obtentu.*

Accus. & Abl. Sing. *rogatum, rogatu.*

Vocativ. Sing. & Plural. *Maeste, maesti.* [Maeste etiam in Nom. & Accus.]

Tres Casus.

Fors, fortis, forte. Impetis, impete, impetibus. Dica, dicam, dicas.

Plus, plus, plurius. Arbitratui, arbitratum, arbitratu.

G 2

Qua-

Residuum

Quatuor Casus.

Tantundem, tantandem, tantundem, tantidem. Vis, vis, vim, vi. Situs, situm, situ. Pl. situs. Repetunda, repetundarum, repetundis. Vicis, Dapis, Frugis, Opis, Precis, Sordis — i, em, e.
 Vocativo carent; Interrogativa, Indefinita, Relativa, Negativa.

Ex Adjectivis.

Nomin. Sing. *damnās, expēs, potis, pote.*

In Nominativo & Accusativo Plurali, Neutrius generis; vix aut nunquam reperiuntur ista; *vigil, pervigil, memor, immemor, cicur.* Terminata in E S (nisi sint composita à Pes) *compos, impos, exos, intercus, particeps, princeps, inops, artifex, seminex, illex, exlex, senex, pernox, redux.*

Verbalia in T R I X, tantum in Fœminino leguntur.

[Et in Neutro Plurali, etiam, apud Poëtas.]

2. REDUNDANTIA.

Quæ habent plures terminationes Nominativi, in eâdem significatione.

Substantiva sunt innumera, è Vocabulario petenda.

Adjectiva quoque longè plurima sunt. È quibus peculiariter notanda novem. Quæ sunt & duarum terminationum, & trium simul. IS, E: *vel, ER, IS, E.*

Acris, alacris, celebris, campestris, equestris, &c. acre, alacre, celebre.

Vel, Acer, alacer, celexer, campester, equester, pedester, saluber, volucer.

Sed celè ris, celè re; vel, celer, celè ris, celè re.

3. VARIANTIA.

Masculina, in Plurali Neutra.

Tartarus, tartara. Infernus, inferna. Supparus, suppara. Carbasus, carbasæ.

Jocus, joci & joca.

Locus, loci & loca.

Sibilus, sibili & sibila.

Fœminina in Plurali Neutra.

Supellex, supellectilia. [Et nomina Librorum ac Disciplinarum: ut, Dialectica, Grammatica.]

Neutra in Plurali Masculina.

Cœlum, cœli. Clathrum, clathri. Frenum, feni & fœna.

Porrum, porri & porra. Rastrum, rastri & rastra.

Cicer, ciceres. Sifer, siferes.

Neutra

Neutra in Plurali Fœminina.

Delicium, delicia. Epulum, epula. Balneum, balnea & balnea. Exuvium, exuvia.

Secundæ & Quartæ declinationis,

sunt, Colus, Cornus, Ficus, Laurus, Pinus, Quercus.

Cætera vide in Formulæ Declinationum.

4. INDECLINABILIA.

Substantiva.

1. Nomina literarum; & usurpata materialiter.
2. Peregrina pleraque, quæ peregrinam prorsus habent terminationem.
Si vero assumant Latinam & Græcam terminationem, declinantur.
3. Hæc Neutra: gummi, sinapi, stibi, stimmi, pondo, cepe, gausape, præsepe.
[*Sed gummi, sinapis, cepa, gausapum, præsepis, declinantur.*
Plural. cepa, gausapa, præsepes & præsepia.

Adjectiva.

1. Numeri cardinales à Quatuor ad Centum, inclusivè.
Item, Mille (adjectivum) Item: Tot, quot, totidem, quotquot, quotcunque, aliquot.
2. Nequam. *Item: frugi, nauci, nibri, mancipi, bujufmodi, ejufmodi, cujufmodi, [quæ tamen verius sunt obliqui casus Substantivorum.]*

Differentia quedam Nominum.

Partitiva seu Distributiva sunt: Nullus, Nemo, Quisq, Quivis, Quilibet, Aliquis, Quidam.
Alter, Alteruter, Neuter, Uter, Uterq, Alius, Multus, Paucus, Nonnullus, Solus.

Collectiva, quæ in Singulari significant multitudinem, ut: turba, gens, populus, pars, &c.

Interrogativa, quæ interrogant, ut: Quot, Qualis, Quantum?

Redditiva, quæ interrogativis respondent, ut Tot, Talis, Tantus.

Relativa sunt interrogativa citra interrogationem posita, in relatione ad aliud.

Indefinita sunt interrogativa citra directam interrogationem posita.

Residuum
NUMERALIA.

Cardinalia.

1. Vnus, una, unum
2. Duo, dua, duo
3. Tres, tria
4. Quatuor
5. Quinq;
6. Sex
7. Septem
8. Octo
9. Novem
10. Decem
11. Vndecim
12. Duodecim
13. Tredecim
14. Quatuordecim
15. Quindecim
16. Sedecim
17. Septendecim
18. Octodecim, & duodeviginti,
19. Novendecim, & undeviginti
20. Viginti
30. Triginta
40. Quadraginta
50. Quinquaginta
60. Sexaginta
70. Septuaginta
80. Octuaginta & Octoginta.
90. Nonaginta
100. Centum.
200. Ducenti, a, a.
300. Trecenti, a, a.
400. Quadringenti, a, a.
500. Quingenti, a, a.
600. Sexcenti, a, a.

Ordinalia.

- Primus
Secundus
Tertius
Quartus
Quintus
Sextus
Septimus
Octavus
Nonus
Decimus
Vndecimus
Duodecimus
- Decimus } tertius
 } quartus
 } quintus
 } sextus
 } septimus
 } octavus
 } nonus
- Vigesimus, & vicesimus
Trigesimus, & tricesimus
Quadragesimus
Quinquagesimus
Sexagesimus
Septuagesimus
Octuagesimus
Nonagesimus
Centesimus.
ducentessimus
trecentessimus
quadragesessimus
quingentesimus
sexcentessimus

700. Se-

700. Septingenti, a, a	septingentesimus
800. Octingenti, a, a	octingentesimus
900. Nongenti, a, a	nongentesimus
1000. Mille	millesimus
2000. Duo millia, & bis milleni	bis millesimus
3000. Tria millia, & ter milleni	ter millesimus
4000. Quatuor millia, & quater milleni, & mille	quater millesimus
5000. Quing. millia, & quinquies milleni, & mille,	quinquies mill.
6000. Sex millia, & sexies milleni, & mille	sexies mill.
7000. Septem millia, & septies milleni, & mille	septies mill.
8000. Octo millia, & octies milleni, & mille	octies mill.
9000. Novem millia, & novies milleni, & mille.	novies mill.
10000. Decem millia, & decies milleni, & mille	decies mill.
100000. Centum millia, & centies milleni, & mille	centies mill.
1000000. Millena millia, & millies milleni, & mille.	millies mill.

IN PRONOMINE.

[RESOLUTIO PRONOMINIS.]

Quomodo componuntur Pronomina?

Variè:

1. Inter sese: *Isthic, Quisquis, Sese.*
2. Cum Nominibus: *Aliquis, Vnusquisq., Cujusmodi, Hujusmodi, Ejusmodi, Istiusmodi.*
3. Cum Verbis. *Quilibet, Quivis, Quisputas.*

4. Cum:

4. Cum Adverbiis : Idem, eadem, idem [id est, is demum, &c.] Eccum, eccam, [id est, ecce eum, &c.] Ellum, ellam [en illum,] Nunquis.
5. Cum Conjunctionibus : Ecquis, Siquis, Nequis, quisq, Quisquam, Quisnam, Quispiam, Quicumq,
6. Cum inseparabilibus Adjectionibus :
ce, Hicce [quasi, Hic ecce.]
met, Egomet, Tümet, Suimet, Ipsemet.
te, Tute.
pte, adjicitur tantum Ablativis Singularibus Possessorum : meopte, tuopte, suopte, &c. meapte, tuapte, suapte, &c.

Quomodo declinantur Pronomina composita?

Planè ut Nomina. Nam Recti tantum declinantur.

[Aliquis, in Feminino Singulari, & Neutro Plurali, habet Aliqua. Sed Ecquis, Siquis, Nequis, Nunquis, habent duplici modo, æ & a.]

IRREGULARIA.

Defectiva sunt: Isthic, Illic, Tute, Sese, Eccum, Ellum.

ISTHIC.

N. Isthic	isthæc	isthoc vel istuc
A. Isthunc	isthanc	isthoc vel istuc
Abl. Isthoc	isthas	isthoc

ILLIC.

Eodem planè modo.

TUTE.

N. Tute.
Ac. & Abl. Tete.

SESE.

Ac. & Abl. Sese.

ECCUM, ELLUM.

Acc. { Eccum, eccam.
Eccos, eccas

Ellum, ellam.

Referunt etiam ad Pronomina Composita & Defectiva, Hiccinè; quod revera est Pronomen cum Adverbio interrogandi constructum, & declinatur integrè hoc modo:

HICCI-

H I C C I N E ?

N. Hiccine? haccine? hoccine?

G. Hujusne?

D. Hujusne?

Ac. Huncine? hancine? hoccine?

Ab. Hoccine? haccine? hoccine?

Pluraliter.

N. Hine? hane? haccine?

G. Horumne? harumne? horumne?

D. Hine?

Ac. Hosne, & hoscine? hasne & hascinè? haccine?

Ab. Hine?

I N V E R B O .

[O R I G I N A T I O V E R B I .]

Quotuplex est Verbum Derivatam?

Nominale, quod à Nomine

Verbale, quod à Verbo

Adverbiale, quod ab Adverbio

Præpositionale, quod à præpositione

} derivatur.

Quotuplex est Verbale?

Quadruplex.

1. Inchoativum, quod significat inchoationem aut incrementum. Ac desinit in S C O .
2. Frequentativum, quod significat assiduitatem aut conatum. Ac desinit in S O , T O , X O .
3. Meditativum, quod significat voluntatem & appetitum. Ac desinit in U R I O .
4. Deminutivum, quod deminutionem sui primitivi significat. Ac desinit in L L O , I C O .

¶ Inchoativa unde formantur?

A Presentis persona secunda, addendo C O . [ut, sordes, sordesco.]

Quædam etiam à Nomine derivantur, ut gravesco, repuerasco.

Suntque 3. Conjugationis omnia.

[Inchoativa quæ à Verbo derivantur, retinent Perfectum sui primitivi. Sed quæ à Nomine, carent Perfecto.]

H

¶ Fre-

¶ *Frequentativa unde formantur?*

Vel à *Presenti prima Conjugationis*, mutando *O* in *īco*.

[*ut, clamo, clamito.*]

Vel à *Supino posteriore*, mutando *U* in *O* aut *īco*.

[*ut, prehensō, pulso, voluto, scriptito, lectito, pinsito.*]

Suntque *1.* Conjugationis omnia.

Exceptis septem: *Viso, Incesso,* }

Arcesso — ab *Arcio,*

Capesso — à *Capio*

Facecco — à *Facio*

Lacesso — à *Lacio*

Accerso — ab *Accio*

} *qua sunt 3. Conjugationis.*

[*Pauca quadam formantur à Presenti tertia Conjugationis in G O, ut ago, agi to, cogo, cogi to.*]

¶ *Meditativa unde formantur?*

À *Supino*, mutando *U* in *ūrio*. [*ut: esu, esū rio.*]

Suntque *4.* Conjugationis omnia.

[*Quæ in ūrio desinunt, non sunt Meditativa.*]

¶ *Deminutiva unde formantur?*

À *Presenti*, mutando *O* aut *E O* in *illo* aut *īco*.

[*ut: canto, cantillo; sorbeo, sorbillo; albeo, albico; vello, vellico.*]

[RESOLUTIO VERBI]

Quomodo componuntur Verba?

1. Vel cum Nominibus: *adifico, &c.*
2. Vel cum Verbis: *calefacio, &c.*
3. Vel cum Adverbiis: *benedico, &c.*
4. Vel cum Præpositionibus: *Quæ quidem omnium sunt frequentissima; adeoq; innumera.*

Observationes.

De formatione quorundam Temporum.

1. Verba in *IO*, tertia Conjugationis, mutant *IO*; in Imperativo in *ē*: in Imperfecto Subjunctivi, in *ērem*: in Infinitivo in *ēre*.

2. Simi-

Grammaticæ Latinæ.

50

2. Similiter Verba in IOR, tertia conjugationis, mutant IOR, in Imperativo in *tre*, in Imperfecto Subjunctivi in *er*, in Infinitivo in *i*.

ut { capio cape caperem capere
 { capior capere caperer capi.

3. Perfecta Forma in OR, omnia circumscribuntur per Participium Præteritum & Verbum SUM.

¶ Eâq; sunt utrobq; flexibilia.

4. Futurum Infinitivi Passivi fit à Supino priore, addito *iri*; & est inflexibile prorsus.

5. Perfecta sæpe in medio amittunt literam V, aut Syllabam vi, ve.

[ut amâsti, amâstis, amârunt, petii, audi, petisti, petistis.]

6. Perfecti persona pluralis in RUNT, admittit etiam aliam terminationem in RE.

[ut, amaverunt vel amavêre.]

7. Persone in R IS Forma in OR, admittunt etiam terminationem in RE. [ut, amâvis vel amâre, monêris vel monêre, lêgeris vel legere, amabâris vel amabâre, &c.]

8. Deponentia multa, habent sua Gerundia & Supina, ex inusitata Formâ in O.

9. In quatuor Verbis detruncatur Imperativus, id est, amputatur ultima litera E.

{ Facio — Fac.
 { Fero — Fer
 { Dico — Dic
 { Duce — Duc

Observationes de Modis.

I. Modus Indirectus pro vario usu, varias appellationes fortitur.

1. Si cum particulis, vocatur Subjunctivus; cuius natura in Constructione est exposita.

2. Si verò per se absq; particulis inflexibilibus ponitur, appellatur Potentialis, vel Concessivus.

II. In Potentiali & Concessivo, etiam alia est ratio Temporum.

POTENTIALIS.

Præsens — Amem
 Imperf. — Amarem
 Perf. — Amaverim
 Plusq. — Amavissem

CONCESSIVUS.

Præsens — Amem
 Imperf. caret.
 Perf. — Amaverim
 Plusquamper. — Amavissem

H 2

Fatur.

Futur. I. — Amaturus sim

II. — Amaverim

III. — Amavero

Præterito Futur. — Amavero.

Futurum

&

Præterito-Futur.

} Amavero.

[Nota, Subjunctivum cum particulis optandi, utinam, d si, speciatim vulgò appellari Optativum; idq, ideo, quia tum similiter alia ratio est Temporum, ut videre est in Constructione. Verùm præstat, hanc specialem anomaliam uni Observationi includere, quàm novum Modum ex ea extruere.]

IRREGULARIA.

Quotuplicia sunt Verba Irregularia?

Triplicia:

Defectiva

Variantia.

Redundantia.

I. DEFECTIVA.

Quot sunt Verba Defectiva?

Quindecim Peculiaris; & Imperfonalia omnia.

1. Memini
 2. Odi
 3. Cœpi
 4. Ajo
 5. Inquam
 6. Quaeso, Pl. quaesumus.
 7. Salve, Salvero, Pl. Salvetè. Futur. salvebis. Inf. salvere.
 8. Ape, eodem modo.
 9. Age, Pl. agite: Apage, Pl. apagite.
 10. Cedo, Pl. ceditè.
 11. Infit (id est, incipit.)
 12. Desit, (deest) desiet, desiat, desieri.
 13. Faxo, (faciam) faxis, faxit, faxunt. Faxim, faxis, faxit, Pl. imus, itis, int.
 14. Forem, fores, foret; emus, etis, ent, Infim. Fore.
 15. Ausim, ausis, ausit: ausimus, ausitis, ausint.
- ¶ Desicit etiam For, prima persona, Et Dor; in Indicativo & Subjunctivo.
Et Sci à Scio, in Imperativo non dicitur;
Sed Scias, in Subjunctivo.

Imper-

IMPERSONALIA.

Quid sunt Impersonalia Verba?

Quæ tantum in tertiis personis Singularibus usurpantur absolute.

Quotuplicia sunt? Duplicia.

1. Vel sunt perpetuò Impersonalia, nempe:

Licet, Libet, Miseret, Oportet, Piget, Pœnitet, Tædet.

[Item Decet, Pudet: quæ etiam in tertiis duntaxat personis personaliter leguntur, decens, pudens &c.]

2. Vel sunt Impersonalia ex accidenti.

[Cum alioquin integrè flectantur, & Impersonalia fiant ob defectum præcedentis Nominativi.] nempe

Classis	{	1. Delectat, Juvat, Stat, Constat, Præstat, Restat, Vacat.
		2. Attinet, Apparet, Patet, Placet, Solet.
		3. Accidit, Contingit, Conducit, Cœpit, Incipit, Desinit, Sufficit.
		4. Expedit, Evenit.

Item: Est, Interest, Refert.

Item: Omnia Passiva in TUR, ab Activis & Neutris.

Quomodo flectuntur?

Planè sicut Personalia, in tertiis tantum Personis.

Sunt tamen, quæ Perfectum irregulariter formant:

Licet,	Licuit	& Licitum est.
Libet, collibet	Libuit,	& Libitum est: Collibuit & collibitum est.
Liquet	*	
Miseret	Miseritum	& Miseritum est
Pudet	Puditum	& Puditum est
Placet	placuit	& placitum est.
Tædet	pertasum est.	

2. V A R I A N T I A.

Quot sunt Variantia? Octo.

1. Sum cum compositis, Possum, Prosum, Adsum, &c.
2. Volo cum compositis, Nolo, Malo.
3. Eo cum compositis [præter Ambio regulare.]
4. Queo cum composito Nequeo.
5. Venio.
6. Fio, cum compositis.
7. Fero, cum compositis.
8. Edo, cum compositis.

Quid hic notandum?

Composita à SUM, carent Gerundiis, Supinis, & Participio Presenti: Præter, Præsens & Absens.

Prosum, sequente vocali interponit D. profum, pròdes, &c.

Queo & Nequeo flectuntur sicut EO: Nisi quòd carent Imperativo, Participio presentis, Gerundio.

Venio item, flectitur sicut EO. Nisi quòd caret Supino.

Et in Præterito rectius dicitur Veni, iisti, it, &c.

Edo, bifariam flectitur. Vno modo regulariter prorsus. Altero irregulariter. (Mutuando personas quasdam ex SUM, nempe quæ à Syllaba ES incipiunt:)

Indicativo:	Edo edimus	Imperativo. Es este
	es esis	edat, edant.
	est edunt.	

Subiunctivo:	Essem essemus	Infinitivo. Esse.
	esses essetis	
	esset essent.	

Passiv. Indic.	Edor edimur
	ederis edimini
	estur eduntur.

Cætera Verba extant in Formulæ Flexionum.

Quatuor Passiva desinunt in O, Fio, Licco, Venio, Vapulo; Et sequuntur Constructionem Passivorum.]

3. REDUNDANTIA.

Quotuplicia sunt Redundantia?

Quadruplicia.

1. Quæ in eadem significatione, Activa vel Neutrali, admittunt utramque Formam, in O, & OR.

Forma in O usitatio.

Bello
 Communico
 Frutico
 Fluctuo
 Multo
 Luxurio
 Rufo
 Rumino
 Obsono
 Depasco
 Præverto
 Punio
 Comperio
 Impertio
 Dispartio

& O R.

Forma in OR usitatio.

Adulteror
 Fabricor
 Luctor
 Lacrumor
 Auguror
 Medicor
 Iurgor
 Remuneror
 Ludificor
 Ringor
 Quiritor
 Revertor
 Divertor
 Assentior
 Mereor
 Promereor

& O

2. Quæ duplex Præteritum habent, ex utraque Formâ, in eadem significatione.

Cæno	cœnavi	& cœnatus sum
Prædeo	prandi	& pransus sum
Juro	juravi	& juratus sum
Placeo	placui	& placitus sum
Nubo	nupsi	& nupta sum
Assuesco	assuevi	& assuecus sum
Desino	desii	& desitus sum.

2. Quæ

3. Quæ modò Activè, modò Neutraliter significant in eadem Forma:

{ Cœco, Differo, Duro, Facio, Incipio, Maneo, Moror,
Offendo, Pasco, Ruo, Sufficio, Supero, Suppedito,
Tardo, Vario, Verto.

4. Quæ in diversis Conjugationibus eadem significatione reperiuntur.

{ Cœco, cœre, & Cœo, cœre.

{ Sallo, eire, & Sallio, ire.

{ Orior, ore ris & oriris, ori tur. Ori mur, &c.

ore rer & orirer.

{ Potior, iris, itur & i tur.

poti rer & potirer.

Cætera Tempora ab his duobus Verbis usurpantur tantum in Conjugatione 4.

IN PARTICIPIO.

Vnde formantur Tempora Participiorum?

Præsens fit ab Imperfecto, mutando Bam vel Bar in NS.

Præteritum fit à Supino posteriore, addendo S.

Futurum in URUS fit à Supino posteriore, addendo RUS.

Futurum in DUS fit à Participio præsentis, mutando S in DUS.

Quot Participia veniunt à quolibet Verbo?

I. Verba Activa & Neutra habent duo Participia, Præsens & Futurum in RUS, [quæ activè vel neutraliter significant.]

II. Verba Passiva habent duo itidem Participia, Præteritum & Futurum in DUS. [Quæ passivè significant.]

¶ Sed Deponentia activè significantia habent 4. Participia: Præsens, Præteritum & Futurum in RUS, activè significantia, Futurum in DUS, passivè.

Deponentia neutraliter significantia, habent tria Participia, Præsens, Præteritum, & Futurum in RUS, neutraliter significantia.]

OBSERVATIONES.

Participia sæpe degenerant in Nomina pura tam Substantiva, quàm Adjectiva.

1. Participia, si amittant significationem temporis sunt Nomina. ut, doctus, innocens, perfectus.
2. Participia in NS, sunt pura Nomina, quando habitum significant.
3. Participia in NS, absolute posita, sunt Nomina Substantiva.

[Et quidem ejus generis, cujus est Substantivum Subincollectum, ut:

Oriens, occidens ————— sc. sol

continens ————— terra

adolescens ————— puer, vel virgo.]

4. Participia Neutra, absolute posita, sunt Substantiva Neutra, ut, accidens, dictum, factum.

Quæ Participia veniunt ab Impersonalibus?

Impersonalia perpetua, carent Participiis Presentibus, Supinis & Gerundiis, Præter hæc:

{ Libens.

{ Licitus, Liciturus.

{ Pœnitens, pœnitendus, pœnitendum.

{ Pudens, puditurus, pudendus, pudendum.

{ Pertsusus, activè.

IRREGULARIA.

1. Verba quæ Supino carent, carent etiam Participiis inde formatis: Præterito scilicet, & Futuro.

2. Anomala sunt:

A' Morior ————— Mortuus, moriturus

A' Nascor ————— nasciturus

Ab Orior ————— oriturus

A' Pario ————— pariturus

Ab Eruo ————— eruiturus.

A' Disco ————— disciturus

Accidit etiam nonnullis Participiis Comparatio, ut:

Honoratus, honoratior, honoratissimus

Vestitus vestitissimus

Instructus instructissimus &c.

Amans amantior amantissimus.]

I

IN

IN CIRCUMSTANTIVO.

(seu Adverbio)

Quotuplex est Circumstantivum? Multiplex.

1. LOCI.

In Loco. Hic, isthic, illic, ibi, inibi, ibidem, alicubi, alibi, intus, foris, passim, ubivis, ubiubi, ubicunq, ubiq, usquequaq, utrobq, uspam, usquam, nusquam, longè, peregrè, supernè, antè, ponè, infrà, suprà.

De Loco. Hinc, isthinc, illinc, inde, indidem, alicunde, aliunde, utring, undiq, undecunq, undelibet, desuper, cominùs, eminùs, divinitùs, cœlitùs, funditùs, radicitùs, antiquitùs, intrinsecus, extrinsecus, forinsecus, altrinsecus, intus, foris, peregrè, infernè, supernè.

Per locum: Hac, istac, illac, quaqua, quacunq, aliqua, eadem, rectà.

Ad locum: Huc, istuc, illuc, eò, eòdem, illò, istò, aliò, aliqd, utrò, utroque, neutrò, quòvis, quoquò, quocunq, quòpiam, ultrò, citrò, intrò, foràs, usq, usquam, nusquam, peregrè, longè.

Locum versùs: Horsum, istorsum, illorsum, aliorsum, dextrorsum, sinistrorsum, retrorsum, rursum, prorsum, sursum, deorsum, pèssumversus, sursumversus, quoquoversus, introrsus, extrorsus.

2. TEMPORIS: Aliquando, Subinde, interdum, unquam, nunquam, nondum, confestim, statim, citò, mox, semper, rarò, manè, vesperi, hodie, cras, heri, nudius tertius, nudius quartus, perendie, diu, interdum, luci, nuper, olim, quondam, quandoq, nonnunquam, tempori, commodum, oportune, tempestive, illied, pridie, postridie, propriè, adhuc, etiamnum, propediem, postquam, posteaquam, cum, ut.

3. NUMERI. Semel, bis, ter, quater, quinquies, sexies, septies, octies, novies, decies, vicies, tricies, quadragies & quadragestes, &c. Centies, millies, toties, aliquoties, multoties, sepe, denud, rursum, rarò. Primò, secundò, tertio, quartò, quintò, &c. Primùm, secundùm, tertium, quartum, quintum, &c.

4. QUANTITATIS. Multum, parum, aliquantum, modicum, satis, nimis, nimium, plurimum.

5. QUALITATIS. Ita, ut, sic, aliter, secus, vicissim, invicem, omninò, bipartitò, bifariam, trifariam, furtim, raptim, casim, punctim, breviter, benè, malè.

¶ Ex

¶ Ex omnibus ferè Adjectivis qualitatem significantibus, derivantur Adverbia qualitatis.

US mutando in è longum, [rard in iter.]

IS in iter.

ER in rè, [mutato i Genitivi in è longum.]

NS in nter.

X in citer. [audacter est Syncope, pro, audaciter.]

AR in ariter.

US comparativi manet, accentu solùm notatam.]

6. SIMILITUDINIS: Ita, ut, uti, sic, sicut, sicuti, tanquam, perinde, prout, ac, acsi, ceu, quasi, velut.
7. INTENDENDI: valdè, prorsus, omninò, planè, penitùs, perquam, vehementer, adeò, per, tam, quam.
8. REMITTENDI: Sensim, paulatim, pedetentim, propè, propemodùm, ferè, fermè, penè, agrè, vix, aliquantum, quasi. Deminuendi; Paulò, paulum, paululum, pauxillulum, parumper, clanculum, longiusculè, meliusculè, tantùm non, modò non.
9. MINUENDI, saltem, minimùm, at, certè, vel.
10. COMPARANDI, magis, minùs, tam, quam, precipuè, presertim, imprimis, tanquam, aequè, perinde, eò, quò, tantò, quantò, prout.
11. ELEVANDI: Scilicet! nimirum! videlicet!
12. DUBITANDI: forsàn, fors, forsitan, fortean, fortassis, fortasse, praterpropter.
13. INTERROGANDI.
De Facto: An? Num? Utrum? Annè? Nonnè? Né (quod semper postponitur.)
De Causa: Cur, Quare, Quamobrem, quidita, quidni? quippini? quin?
De Loco: ubi, quò, utrò, unde, quà, quorsum?
De Tempore: Quando, quousq, quamdiu?
De Numero: quoties?
De Quantitate: quantum, quantulum?
De Qualitate: Quomodo? Qui? Quo pacto? Ut?
De Intensione: Quàm, Quantoperè, ut.
[Interrogativa, si non interrogativè ponuntur, fiunt aut Infinita, aut Relativa.]
14. AFFIRMANDI: Ita, etiam, quidni, maxime, omninò, planè, sanè, certè, verè, scilicet, videlicet, quippe, nempe, nimirum, imò, quidem, equidem.

15. NEGANDI: Non, haud, nequaquam, neutiquam, nullatenus, haudquaquam, minime.
16. DEMONSTRANDI. En, ecce.
17. JURANDI: ne, profecto, verè, Amen.
18. OPTANDI, utinam, ò si, sic.
19. COMITANDI: simul, unà, pariter, collectim, summatim.
20. SEPARANDI, seorsum, separatim, privatim, secretò, divisim.
21. DISTRIBUENDI, in tim terminata: gregatim, viritim, singillatim, &c.
22. EXCLUDENDI: solùm, tantùm, duntaxat, modò, tantummodò, solummodò, præsè, unicè.
23. RESTRINGENDI, quà, quatenus, quoad, hætenus, eatenus.
24. PROHIBENDI, ne, nequaquam.
25. CONCEDENDI, sanè, sane quidem.
26. CORRIGENDI, imò, quinimò, potiùs.
27. EVENTUS, fortè, fortuitò, casu, forte fortuna, commodùm.

IN PRÆPOSITIONE.

Maximus lingua thesaurus in compositione præpositionum cum aliis vocibus latet. Augetur enim hinc primitivum nova significatione, & quidem tali, qualem Præpositio obtinet, cum qua componitur. Quod significationis augmentum, in omnia derivata compositi diffunditur.

Quot sunt Præpositiones, quæ compositionem ingrediuntur?

Viginti sex.

14. Immutabiles, quæ semper integre in Compositione manent.

{ Ante Inter	Cù	Circum	Contra	De	Extra	Pra
	Post	Prater	Super	Supra	Subter	Se

12. Mutabiles, quæ ante certas literas in Compositione mutantur.

{ Ab In	Ad	Am	Cum	Di	Ex
	Ob	Pro	Re	Sub	Trans

Quorundam

Quomodo mutantur in Compositione.

AB	CUM in	IN
Abs Cedo	CON	Im Bibo
Au Fero	Co Aleſco	Il Laqueo
Abs Traho	Com Bibo	Im Mitto
A Volo	Co Emo	Im Pono
AD	Co Hibeo	Ir Ruo
Ac Cedo	Col Ligo	I Gnarus
At Fero	Com Mitto	OB
Ag Grego	Co Operio	Oc Cludo
A Gnatus	Com Pono	Of Fero
Al Licio	Cor Rado	Ob Firmo
An Noto	Co Gnoſco	Og Gannio
[Agnosco.]	DI	O Mitto
Ap Pono	Di Cedo	Op Pono
Ar Rodo	Diſ Fero	PRO
As Siſto	{ Diſ Jicio	Prod { Eo
At Tendo	{ Diſ Judico	Igo
AM	Diſ Pello	RE
Amb { Ages	{ Diſ Rumpo	{ Amo
Edo	{ Di Ruo	Eo
Itus	Diſ Similis	Red { Itus
Uro	Diſ Traho	Hibeo
An Fractus	EX	Oleo
An Helo	E Bibo	Undo
An Quiro	E Dome	SUB
An Ceps	Eſ Fero	Suc Cedo
	{ Gero	Suf Fero
	{ Jicio	Sug Gero
	{ Ligo	Sur Ripio
	{ Mitto	TRANS
	{ Nitor	Tra Duco
	{ Ruo	Tra Jicio
	{ Venio	Trans vel Tra Lucto
		Trans vel Tra Volo
		Tran Scendo

Quid præterea notandum?

¶ Mutatur in quibusdam Vocibus etiam prima Vocalis, ob Compositionem, Nempè in sequentibus:

A antepenultimum vel penultimum in I. A antepenultimum vel penultimum in E.

Amicus	} in com- positione	inimicus	Aptus	} in com- positione	ineptus
Ago		igo	Arma		inermis
Cado		cido	Bacillus		imbecillus
Cano		cino	Castus		incestus
Frango		fringo	Carpo		cerpo
Pango		pingo	Fallo		refello
Tango		tingo	Damno		condemno
Habeo		hibeo	Dammum		indemnitas
Maneo		mineo	Mando, as		commendo
Placeo		pliceo	Scando		scendo
Taceo		ticeo	Spargo		spargo
Fateor		fiteor	Farcio		fercio
Capio		capio	Pario		perio
Facio		ficio	Partior		partior
Jacio		jicio	Fatisco		defatiscor
Lacio	lacio				
Rapio	ripio				
Salio	silio				
Statuo	stituo				

Æ penultimum in I longum.

Cedo	} in comp.	cido
Æquus		iniquus
Lado		lido
Quero		quiro

A in U	
Salsus	insulfus
Calco	incolco

E penult. vel antepen. in I.

Emo	} in comp.	imo
Lego		ligo
Rego		rigo
Specio		spicio
Teneo		tineo
Premo		primo

AU in U, O, E.

Claudo	} in comp.	cludo
Plaudo		plodo
Audio		obedia

Fitne etiam in consonantibus mutatio?

S post EX abjicitur.

N asciscit G in hīs, Nosco, Navus, Natus.

ut:

Sero	Exero
Salio	Exilio
Nosco	Cognosco
Navus	Ignavus
Natus	Cognatus.

De significatione Præpositionum Compositarum.

Præpositiones retinent suam significationem in Compositione, Præter tres:

1. In, cum Nominibus & Adverbis primò Compositum, significat negationem aut privationem.
2. Per, cum Nominibus & Adverbis primò compositum, intendit vel auget significationem.
3. Sub, cum Nominibus [interdum etiam cum Verbis] primò compositum, minuit significationem.

Sed cum aliis vocibus, itidem retinent suam significationem.

¶ Sub interdum est pro sus seu sursum: ut subveho, subvolo, subsilio.

[Est & Comparatio in Præpositione Prope, propius, Proximè.]

IN CONTINUATIVO.

(seu Conjunctione.)

Quotuplex est continuativum? Multiplex.

1. Copulativum: At, Atque, &, etiam, item, itemque, nec, neque, nequeque, quoque, cum, tum, simul, quin etiam, sed & aded.
2. Conditionale: Si, sin, ni, nisi, siquidem, modò, dum, dummodò, quòd si, quoad, quà, quatenus, alioqui, ceteroquin, aliàs.
3. Disjunctivum: Aut, seu, sive, ve, vel, sed.
4. Exceptivum: Nisi, præterquam, extraquam.
5. Concessivum: Etsi, etiam si, tametsi, quamquam, quamvis, licet, ut, utut, utlibet, utcumque, quidem, sanè, equidem.
6. Adversativum: Tamen, attamen, at, ast, at qui, autem, intereà, interim, imò, quinimò, sed, sed enim, verùm, verò.
7. Causale: Enim, etenim, nam, namque, quia, quòd, quoniam, quippe, quando, quandoquidem, siquidem, idèò, propterea, cum, postquam, ut, ne, quò, quin.
8. Facti; quòd.

9. Con-

9. Conclufivum; Ergò, idèd, igitur, idcirco, itaq₃, proinde, propterea, quare, quamobrem, quapropter, quocirca.
10. Electivum, Quàm, ac, atq₃.
11. Continuativum; Primùm, deinde, deinceps, adhuc, præterea, tum, item, porro, ceterùm, ampliùs, in super, tandem, deniq₃, postremò.
12. Explanativum, Seu, sive, vel, & scilicet, videlicet, nempe, nimirùm, utpotè, ut.
13. Completivum: Num, ergò, igitur, quidem, equidem, sanè.

F I N I S.

